

Valtakunnallinen sovitteluseminaari

Oulu 24.04.2010

Hotelli Radisson Blu

Ylijohtaja Terttu Savolainen

Arvoisat sovitteluseminaariin osallistujat,

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston puolesta toivotan teidät tervetulleeksi Ouluun ja Pohjois-Pohjanmaalle. On hienoa, että teitä on tullut sankoin joukoin ympäri Suomea tähän tärkeään seminaariin. Toivon, että viihdytte nämä kaksi päivää täällä Oulussa ja saatte nauttia pohjois-pohjalaisesta ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta. Seminaarin ohessa kannattaa myös tutustua Oulun kaupunkiin.

Tämän vuoden alusta toteutettiin aluehallinnon uudistus, jossa muodostettiin kuusi aluehallintohallintovirastoa, johon keskitettiin valtionhallinnon toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä. Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon koottiin tehtäviä Oulun lääninhallituksesta, Pohjois-Suomen työsuojelupiiristä, Kainuun, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksista sekä Pohjois-Suomen ympäristölupavirastosta.

Tehtävämme on edistää mm. perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalvelujen saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestävästä käytöstä, sisäistä turvallisuutta ja terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä alueella. Sanalla sanoen huolehdiä siitä, että perusoikeudet toteutuvat yhdenvertaisesti alueella ja siitä, että peruspalvelujen saatavuus ja laatu on lainmukaisella tasolla.

Sovittelutoiminnan järjestäminen on nykyisten aluehallintovirastojen lakisääteinen velvollisuus - kuten se aiemmin oli lääninhallitusten. Sovittelutoimintaa on järjestettävä siten, että palvelua on saatavissa asianmukaisesti toteutettuna koko toimialueella. Sovittelua on siis oltava saatavilla kaikkialla ja se on pyrittävä järjestämään yhdenmukaisesti. Tällä pyritään takaamaan kansalaisten yhdenvertaisuus. Vastuu tästä on aluehallintovirastoilla.

Sovittelulle asetetut tavoitteet on Pohjois-Suomessa, kuten myös muualla maassa saavutettu hyvin ja asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella toimii yksi palveluntuottaja, jolla on keskustoimisto ja 4 aluetoimistoa eripuolilla aluetta. Koko maassa palveluntuottajia on 24.

Sovittelutoiminnan avainasioita ovat osaava ammattihenkilöstö, riittävästi päteviä sovittelijoita ja tiivis yhteistyö poliisin ja syyttäjän sekä muiden viranomaisten kanssa. Ennen kaikkea tärkeä on koulutettujen, vapaaehtoisten sovittelijoiden työpanos.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella toimii 156 vapaaehtoista sovittelijaa. Valtakunnallisesti vapaaehtoisia sovittelijoita on tuhansia - määrä on todella hieno. Teille vapaaehtoisille sovittelijoille kuuluu suuri kiitos – ilman teidän aktiivista työtä ei sovittelun toteuttaminen mahdollistuisi siinä määrin kuin se tällä hetkellä toteutuu.

Sovittelutoiminta on löytänyt oman paikkansa ja sovittelun aloitemäärissä on tapahtunut koko ajan kasvua ja luottamus yhteistyökumppaneiden parissa on kasvanut. Tavoitteellinen ja asianmukainen sovittelijoiden kouluttaminen ja sovittelusta saadut myönteiset kokemukset ovat tukeneet tätä kehitystä.

Sovittelulle on asetettiin sovittelulain alkuaikoina tavoitteellisia käsittelymääriä; 20 aloitetta / 10 000 asukasta kohden. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella tämä tavoite on vuonna 2008 lähes saavutettu, aloitteiden ollessa 19,3 / 10 000 asukasta kohden. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston alueella solmituista sopimuksista toteutui vuoden 2009 aikana 81 prosenttia.

Alueemme erityisesti poliisi, mutta myös syyttäjä ovat suhtautuneet myönteisesti sovitteluun ja ovat aktiivisesti ohjanneet asiakkaita sovittelun piiriin. Muiden viranomaisten – erityisesti sosiaali- nuoris- ja kouluviranomaisten toivotaan tulevaisuudessa entistä enemmän ohjaavan asiakkaita sovitteluun.

Erinäiset selvitykset osoittavat, että sovittelulla voidaan katkaista lapsen alkava rikoskierre ja näin ehkäistä syrjäytymistä. Tulevien vuosien haaste onkin saada mm. sosiaaliviranomaiset entistä tiiviimpään yhteistyöhön lasten ja nuorten osalta.

Mm. Oulussa sovittelutoiminta alkoi aikanaan vuonna 1988 moniammatillisena yhteistyönä, missä aktiivisesti olivat mukana sosiaali- ja nuorisotoimen edustajat. Sovittelun ja sosiaali- ja nuorisotyön tulee löytää toisensa uudelleen. Sovittelu on mitä parhain ennaltaehkäiseväntyön menetelmä toimia lasten ja nuorten kanssa.

Sovittelutyön tulevien vuosine haasteet ovat sosiaali- ja nuorisotoimen aktivoiminen sovittelun yhteistyöhön kuten myös koko sovittelukentän ammatillisten valmiuksien ja yhtenäisten työkäytäntöjen edelleen kehittämisen sekä erityisosaamisen lisääminen erityisesti lähisuhdeväkivaltatapausten käsittelyssä.

Lisääntyvä osaaminen, yhtenäiset työkäytännöt ja luotettavuus yhteistyötahona sekä hyvät tulokset luovat uskottavuutta sovitteluun ja palvelun tarpeellisuuteen. Laadun parantamista ja koulutusta tarvitaan jatkuvasti osapuolten oikeusturvan ja toiminnan laadun varmistamiseksi.

Arvoista seminaarin osallistujat,

Sovittelutoiminta on tärkeä väline, jolla nuoret saadaan vaikuttavalla tavalla vastuuseen omista tekemistään, ajattelemaan tekojen seurauksia ja pohtimaan myös omaa tulevaisuuttaan. Se on nuorista ja lapsista välittämistä. Te seminaarin osallistujat teette tärkeää työtä lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tällä seminaarilla pyrimme antamaan teille lisää eväitä ja valmiuksia vaativaan työhönne.

Toivotan teille antoisia seminaaripäiviä ja muistakaa tutustua myös kauniiseen Ouluun.